

Director și proprietar:
CONST. I. STANESCU

Onor Palatul Cultural
Arad

FLORICA STANESCU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRATIA:
Str. Em. Ungureanu, la Tipografia
Coop. „NAȚIONALĂ”, Timișoara
Telefon: 16-17

Trăiască Regele,
care nu a voit cedarea pământurilor românești
(in Comisia Afacerilor Externe)
N. IORGA

Oameni și fapte

D. profesor Nichifor Crainic — hărăzit de destinul neamului nostru — ajungă în fruntea departamentului unde poate împlini ceea ce a gândit, neclintit, cu religioasă tărie, timp de trei decenii — a repetat și în calitate de ministru al Propagandei Naționale cum înțelege dsa, cum trebuie refăcută și întărită presa. Ca primă îndreptare, d. ministru Nichifor Crainic a luat măsuri ca ziarele românești să fie scrise de români, exclusiv de români.

Această întâie măsură a ministrului Propagandei Naționale — deci în primul rând și al nostru, al presei naționale — vine ca un balsam care ne înseamnă gândurile și ne răcorește sufletele. Ea ne dă satisfacția de mult și cu mari îndurări așteptată — e o împlinire și a unui desiderat din programul de luptă al acestui tunic al necazurilor românești depe lașia apăsătoare a țării.

Actualul ministru al Propagandei Naționale năzuiește însă și la alte îndreptări pentru ca Poporul Român să aibă o presă demnă care să devie „presa națională, mai mult decât până ieri, ridicată la rangul de colaboratoare efectivă, de tălmăcioare, inteligentă, a doctrinei unitare de Stat și a acțiunii Guvernului”. (Fie-ne lăsat să ne spunem părerea că, noi înțelegem „unitarul”, n. sub influența de import, cu metehna de pașagolism... el numai sub un total al conștiinței noastre).

carl nu vor să precupească nevoile neamului pentru a-și agonisi și a aceste vremuri, ceva situații sociale sau de înnavușire. Tare, Neamul românesc să se vindeze măcar acum, când este în joc existența ei și libertatea lui!

Presă română, totuși, să poată avea „rolul decisiv în formarea curentelor de opinie publică (asa cum cere și Neamul Românesc)”, să oglindească mereu, nămi spiritul național și să aibă curajul tălmăcirii datoriei în fața primejdiilor, precizând drumul de urmat, așa ca să nu existe în clipa hotărâtoare, părerile leșebite sau sentimente de îndolală — deci pentru a o avea într-una a frunte pe baricade — îl trebuie deosebi cel din provincie, vecinul sentimentă neadormită în inia inăla, o altă sollicitudine, titel de înțelegere și apreciere — e baza serviciilor ce prestează și slujba Neamului și a Țării — dispărta autorităților centrale. Să u mai fie socotit zărlit din pronie, cetățeni cls. VII-a — pândi de către unii șefi de cabinet ca un cunosoc harta țării și-l confuă pe toți cei veniți dela sute de kilometri, mai pre jos și decât de li cu care și pîmbiau dumea, ig-porant și dactilografate...

Ne al se asculte mecașet, cu a înțelegere, — de către...

ne abetulum bruma rezervă de țant cu vare venim la București, tot așteptând să al se fixeze ziua de audiență... Audiența pe care n-o fixa ministrul ci vrun tinerel fără tui la gură sau o foarte aforat „rujată”, fără pic — de decență, ce se mai erija și n moraliști...

Dece un tratament pentru noi din București sau Ploiești — și dece altul pentru neajăștii din Sătmămar, Oradea, Cluj, Arad și Timișoara?

Foile noastre — vorbim de cele din Ardeal și Banat — sunt de multe ori, să nu spunem... întotdeauna, mai aproape de cugetul curat românesc și de problemele specifice, ale provinciei, decât pot să se identifice, dela distanță, zia-tele mari din București.

D. ministru Nichifor Crainic știe bine că de multe și că de grele sunt nevoile cu cari luptă presa în Transilvania.

...pentru că nădăjdul că dsa se va îngrijii să ne scoată din calvarul celor douăzeci de ani de indiferentism.

Ar fi un început de dreptate ce al s'ar face, tot după douăzeci ani!

Const. I. Ștefănescu

Afirmative...

...„patrioții integrali” de ultima oră — cari odinioară, în blasfemau cum li venea la gură pe cel surghinului — ating o cifră, cum nu se bănuia, oricât am ține seamă de cât li-hellism poate fi în stare animalul biped.

Unul dintre dăștii, din exces de zel (pentru o eventuală uitare... căci și când nimeni nu-l stiea, utilizeza, până și n fața publicului, cuvântul de „asasin”), etc., sau înțrevăzând posibilitatea unei fripturi la care ar putea s'ajungă — fiindcă sub toate regimurile a mil-jit după ea)... a început să dea interviu-uri fără logică, fără pic de bun simț și de o nemeșpomenită inadvertență, măcar față de ceea ce printr-un concert de împrejurări a ajuns să as-mne el în viața socială a Banatului.

Altează după gazetari — cari mai au năvitatea să-și plardă vremea cu dănsul și să-l foregistreze ce d-bitează incoherența sa maladivă — făcând numai gate... De-o pildă, s'a înfăcut s'atuzure — pe chestiile de politică externă — ce s'ar fi întâmplat cu România (bre, ce deștept!) dacă n'ar fi făcut gestul cutare... ori — în politica internă — fără ca Guvernul să se fi pronunțat, cine are dreptul să mai fie advocați și dacă nu sunt înscrși în Partidul Național.

O zicală din bătrâni spune: „Unde-l mlaște minte e și multă prostie”. Păcat, la subiectul nostru nu se poate aplica prima parte a proverbului.

Nu-l mai spunem numele, căci li bănușii și știe și dănsul „care-l ala”?...

Cei mai nou sport — profesat numai în această parte a țării — e cel al împachetării...

Nu este însă adoptat de toată lumea românească — și mai cu seamă de către cei cari nu se sperie și de umbra lor...

E ceva hidos și nepotrivit firul Românilor dema. Deaceia va cădea foarte curând și nu-și va mai reaminti de el în primul rând cel ce l'au îndrăgit — dărmite aceia ce-l vor stigmatiza pe toți cei ce s'au dedat la asemenea exercițiu.

Mare-l grădina lui Dumnezeu și mulți „sportivi” mai are... Respectiv

Depopularea Banatului

Intre știință și literatură

...„Locuitorii rurali existenți în Banat-Crișana, sunt prea numeroși chiar și cu efectul actual, — sporirea lor printr-o natalitate ridicată ar precipita doar criza suprapopulării”. În fine, același articol în altă parte: „...satul bănățean e suprapopulat”. (Revista „Fruncea”, din 31. IV. 1940).

Statistică și defetism

Incheierile, pe cari le cităm în fruntea acestor rânduri, au apărut într-o revistă de literatură și distracție, dar și de cultură. Și fiindcă cultura presupune înmagazinarea și adăncirea unui anumit lot de cunoștințe din diferite domenii, iar revista se vrea un instrument de difuzare a acestor cunoștințe, suntem nevoiți să ne ocupăm de articolul, din care am luat citatul. În primul rând, pentru acest motiv, neputând rămâne indiferenți la calitatea și tendința culturalei ce se răspândește în Banat și, în al doilea rând, fiindcă articolul usează și abuzează de statistică într-un mod nepermis.

Autorul articolului anulează, adică ar voi să anuleze, toate constatările triste și alarmante, făcute de către „Institutul Social Banat-Crișana”, de către „Institutul Central de Statistică” și verificate lunar de către „Buletinul Demografic al României”. Ba, recent destăinuie și în parlamentul țării de însuși d. deputat Dr. Ioan Teicu, care, vorbind despre problemele Banatului, a așezat pe primul plan tocmai pe aceea a depopulării, care, în condițiile, date formează o primejdie națională și mai apoi pe aceea a culturii. Aceste destăinuiri au fost pe larg lamentate în ziarul „Neamul Românesc” de sub direcțiunea dui prof. Nic. Iorga de către un cunosător al acestor probleme, verificându-se încă odată existența lor.

Sunt aceste instituții, una care adună material documentar, ceialaltă care adună și „prelucerează” materialul documentar, de o valoare îndolănică, ori d. deputat Dr. I. Teicu, care face pe teren știință aplicată, sunt de o superficialitate condamnată, ori autorul articolului a confundat știința cu literatura, — iată întreba-

rea la care ne vom strădui să răspundem în cele ce urmează.

Observând stilul sentențios al articolului, bazat pe datele statistice ale diferitelor țări din Europa, pe citate dintr-o recentă lucrare a distinsului director al Institutului Central de Statistică d. dr. Sabin Manolă, pe oarecari idei despre principile lui Malthus, etc. etc. încep să înțeleg, de ce un mucallit, cetind replica unui pretins sociolog îmbrăcat în aceeași halnă științifică a cifrelor și a cifrelor a putut exclama: „statistica, în fața căreia mulți stau extaziați, e mijlocul cel mai lesnicios, pentru a putea înfășura în pulpana adevărului minciuna cea mai gonată”.

În adevăr, autorul, după ce „alacă balaurul”, are impresia că s'a repezit în „uși deschise” și conchide: „Iar concluzia, pe care o vom trage va fi, că, — pământul nepulându-se sport, — trebuie re-

dușă încă această populație rurală, iar nu scortia”.

Sunt probleme românești pe granița de vest a țării de un interes atât de vital pentru viitorul nostru și dintre acestea face parte și depopularea Banatului încât se cer urmărițe pas cu pas, adăncite, soluționate, pentru ca rezistența noastră națională să poată face față ori căror împrejurări. Cine cu bunăcredință, pentru un succes literar, sau pentru ca să ofere distracție cetitorilor săi, încearcă să ne adoarmă vigilența necesară urmării acestor probleme, decretând inexistența lor și îmbrăcând acest decret și în cifre statistice, e un defetist. Cel de reacredință, a ceva mai mult, fiindcă statistica nu poate să fie un paravan al înșelătoriei, ci este, a fost și va rămâne un mijloc de documentare științifică.

Depopularea, ca fenomen demografic, trebuie examinată sub toate aspectele sale. Sub aspectul...

(Continuare în pag. 4).

Trăian Bîrănescu

Imperativele clipei de acum

În vremuri grele se impun, cu strictețe, măsuri de același natură — tuturor celor cari trăesc într-o țară, tuturor aceluia cari fac parte din același neam.

Alte neamuri și-au pregătit din timp, prin sforțarea zilnică a tuturor, nimbul de glorie pe care l-au dobândit.

În trecutul nostru istoric — plin de jertfe și de luptă — așa a fost. Nimeni nu și-a precupețit trupul, sufletul și toată osărdia când în joc au fost existența și interesele superioare ale Neamului. Așa a fost și așa trebuie să fie.

Astăzi nu-s vremuri ușoare. Dimpotrivă. Fiecare român, deci, în clipa când ne condue steua naționalismului integral, trebuie să se îngrijească, cu tot sufletul — până la jertfă — muncii. Fiecarui cetățean să li se drămulască rosturile în societate. Cel cari trăesc din expediente, toți acei cari trândăvesc — și sunt mulți din aceștia — toți vlăgani cari holnăresc și visează să fie îndrumați la muncă obligatorie.

Cumularzilor — altă pacoste pe

care ne-a lăsat-o moștenire clubul politic — să li se rezeze cele șapte-opt surse de venituri, ca și cel ce rabdă de multă vreme să poată trăi în țara lor.

Naționalismul integral așa s'a conceput teoretic, cu ani în urmă. Guvernul nostru da azi — cu adevărat al nostru — care a venit la cărmă în ceasuri de grea izbelște pentru Neamul nostru, va aplica acest naționalism integral în tot ce confie al ca putere de acțiune și de clădire în forța de neînvină a Țării.

Fiecare român să fie, însă, conștient de datorile mari ale ceasului de față. Nimeni nu se cuvine să aștepte îndemnul multe și insistente. Din pilaul sufletului să-și ofere privilegiile de până acum — cât de mari ori cât de mici — Neamului.

Oricine, deci, să tăvălit în trândăneală și a trăit din expediente; oricine are mai mult decât o bucată de pâine — s'o rupă, din proprie conștiință, cu trecutul.

Sunt, acestea, imperativele vremii, asprele vremuri de acum.

Școala dela Văleni și-a redeschis porțile

Păgnicul și pitorescul Văleni-de-Munte, și-a redeschis, Duminică, porțile culturii pentru mii de intelectuali ai țării, cari aleargă și se împartășesc, de ani de zile, din izvoarele de lumină ale universității populare „N. Iorga”.

Universitatea Vălenilor, aceea școală a sufletului românesc de pretutindeni, amvonul acela dela înălțimea căruia s'a propovăduit — prin glasul marelui cărturar Nicolae Iorga — cea mai caldă și mai duioasă iubire de țară — este, astăzi, „ostrovul de lumină” al românismului.

În primul rând, orășelul Vălenilor de pe Valea Teleajenului e însăși sihăstria Dascălului. În pacea și liniștea de acolo, pe care le cern piscurile de munte, Profesorul a descifrat, a scris și a tipărit cele mai adânci și mai frumoase pagini de cronică ale trecutului și prezentului românesc — și tot acolo a clădit culturii Neamului altarul care a izbit puterea de cuprindere și de însuflețire a oamenilor și a veacurilor.

Universitatea Populară „N. Iorga” este, leagănul Duhului, a celui Duh, care a sfîșit vechile Cazanii și toată opera de cultură și de conștiință națională, dintr-unceput, dela primul nostru leagăn, și până azi.

Cine a fost, în vreo vară, să se adape din roua cuvântului milei și a iubirii Vălenilor — a simțit ceiaze noi nu suntem în stare să cuprindem în marginile înguste ale slovelor.

Lecțiile Universității dela Văleni — graiul Profesorului N. Iorga și a celorlalți intelectuali ai țării care-l înconjoară și-l secondează — au toată mistica și toată mîreazma aceluia, din veacuri de mult apuse, ale pridoarelor bisericilor noastre românești.

Acolo, în Vălenii Prahoviei, una din cele mai luminoase inteligențe din câte a dat țării Moldoavelor — întreține aprinsă, an de an, continuând trada sfântă a vechilor cronicle, flacăra sublimă a patristismului, căldura adevăratei și adâncii iubiri de glie și de neam.

AUREL JENĂRIU

Ziarele românești vor fi scrise de români, exclusiv de români.

E o măsură necesară și de mult așteptată de conștiința națională.

Foita „Ecoului”

Unușă țărănișii ardeleni și bă-nățene după Unire

În locul celor 965 mari proprietari cu 1.300.000 jugăre avem azi 884.000 plugari țărani, români și minoritari, stăpâni pe 7.300.000 jugăre de pământ

În 1938, când s'au împlinit 20 de ani de la Unirea Ardealului, ziarele „Curentul”, prin pana d-lui Mircea V. Pienescu și „România”, prin aceea a d-lui V. Munteanu, au scris, cu date statistice, cele douăzeci de ani de realizări românești în Ardeal. Reproducem din cele două articole, în cele ce urmează, esențialul și datele importante:

Ne propunem să arătăm ce a câștigat țărănimea din Transilvania prin unirea cu Vechiul Regat, atât din punct de vedere social cât și economic. Să se observe că vorbim de țărănime în general și nu de țărănimea română în special. Ne este ușor să o facem de oarece legiunile românești nu au făcut această distincție, așa cum se făcea

de crâncenă asuprire. Satul din Transilvania ne arată cum pământul, ce se de țărănișii, era foarte sever drămuluit și cu multă sgarcenie dat. Casele, băgăte una în alta, cu o curte strâmtă și fără loc de grădină, fac dovada că țărânul nu avea decât foarte puțin loc. După unele date locul de casă nu se ridica de 1/8 dintr'un jugăr.

Cât despre pământul destinat culturii, condițiile în care li primea erau de dreptul subjugătoare. Fel de fel de zecueli și obligații...

Notăm că pentru Români, în special, condițiile erau foarte grele. A trebuit să curgă sângerile dela 1848 pentru ca asupritorii țărănișii să vadă nevoia de a lua o atitudine care măcar în aparență, să însemne o schimbare. Astel s'au introdus cărțile funduare (la 1855 și 1870) care trebuiau să însemne o stabilire a drepturilor. În realitate și acestea s'au întors tot contra țărănișii și în special a Românilor, deoarece, prin înscrieri falsificate s'au depozat mulți țărani și de bruma de pământ ce o mai

altă dată și cum s'ar mai face și astăzi dacă nu se făcea unirea, deoarece regimul celor rămași nu s'a schimbat cu nimic.

Puțină istorie

Țărănimea care trăia sub stăpânirea nobilimei maghiare, fie de același nație cu nobilul, fie de alte nații, a fost ținută într-un regim

la sută din sol.

În sfârșit proprietarii peste 500 jugăre, groști cum se numeau, erau ca număr 0.19% din totalul proprietarilor și aveau în stăpânire 32.29% din pământul țării, adică 1/3.

În momentul când s'a făcut unirea, adică după 24 de ani, cifrele nu se schimbaseră decât foarte puțin, dovadă prin aceasta că starea țărănișii ar fi continuat să rămâne aceeași. De altfel regimul din Ungaria de astăzi ne dovedește acest lucru și existența unor marea proprietate nu înțelege să consimtă la o schimbare.

O mărturie maghiară

Acum un an a apărut o carte sub titlul: „Istoria sinceră a Națiunii maghiare”, semnată de Málnai Odón. Cartea este scrisă în ungurește și s'a tipărit la Budapesta. Decl este în afară de orice bănușia de părtinire. Autorul se ocupă și de reforma agrară și scrie:

(Continuare în pagina IV-a)

LITERE-ARTĂ-ȘTIINȚĂ

Inchideți ochii o clipă...

Fragment din „Precursorii” lui Octavian Goga

Cum stau și-mi reamintesc zilele de demult prin care ne-am strecurat cu ochii deschiși, și cum încerc să-mi înseliez în câteva linii rezumative caracterul epocii, impresia cea mai vie mi-o dă dela început nota patriarhală a lumii noastre de atunci. Supt apărarea politică a regimului trăiam în condiții minuscule de dezvoltare. Văducești aminte: patru licee, năveam un teatru, o universitate... Din aparatul de stat eram ostracizați, pe la orașe scotea capul câte un avocat, se agita o gazetă. Vremuri potolite de mocnă surdă... Abia biserica, lăcașul de ocrotire al tuturor desmoșteniților, ne mai oferea un scut și o apărare... Căci stăia, căci cavilinta, câte bănuiele acumulate într-o biată societate o-ropșită...

Inchideți ochii o clipă, și reconstituiți crîmpetele jugare: ce potențial enorm era pretorul, cum smulgeau jandarmii tricolorul din coștele țetelor la horă, cum se iveau fișpanul în lăndou tras de patru cai, ca o apariție medievală în calpac cu egretă și dolman cu brandenburghi, stărnind respect și legitime temeri în toată lumea...

Rechemăți bucuriile de atunci: o adunare a „Asociației” dela Sibiu, un concert dat de-un tenor problematic dela București, o alegere de protopop cu controverse între două partide...

Totul se depăna în surdina, în-o ostare blândă și jară ecou...

De sigur, orizonturile erau strîmte, aspectul general părea simțit, aspectul excepțional puteau să se schimbe în acest microcosm, în care sinodul episcopiei ținea loc de Parlament? Ce avânturi literare putea prinde, într-o vreme când toți fruntașii noștri scriau cu un scurț? Ce probleme colective puteau cere cuvînt la un popor, în zilele când pentru un articol de gazetă în doi peri mîntura făcea doi ani la pușcărie?

...Aici la noi, într-un cadru îngust, adevărat, și țara multă manifestă palpabile, a mijit un val de schimbări...

Sufletul acesta veșnic să mijească azi, într-un lures, pe care îl oferă libertatea deplină, mare și puternică, nelămurită ca totdeauna: cu brațul, cu spiritul, cu jertfa — în calea celor ce-au tălănit cu abelz sângeroase trupul care nu va mai cunoaște nici o altă roble.

„Inchideți ochii o clipă” — și vă amintiți! Absolutul, suferința și sângele de-atunci!

Intrîngerea sufletului și a eternului

În unghiul vremurilor de acum s'a actuat și domină întreg spiritul contemporan — instinctele, acele instincte ale „inertiei acumulative” și ale „disociației risipitoare”, pe care le-au denunțat, înflăcărindu-le, filozofii creștini, începînd cu Toma d' Aquino și sfîrșind cu gânditorul francez de înaltă factură intelectuală, Jacques Maritain.

Persoana umană, sărmana și firava persoană a omului contemporan e copleșită, precumpănită, am putea spune: chiar doborâtă sub povara științismului materialist, sub povara asprului spirit pozitivist.

Se vorbește, aproape permanent,

de o criză a creștinismului, de o criză a spiritualității în genere — și, în legătură cu aceasta, sboară dorul de eliberare, cu lacrimi vărsate la căpătîiul destinului crud, împotriva durității lui.

Totul sfîrșește și se mărginește la aceste lamentări și la formulele care închid și exprimă realitatea dureroasă a înfrîngerilor umane.

Insuși, Jacques Maritain, în „L'Humanisme Integral”, a fixat la pîdar tragedia omului modern, denunțînd opresunea și lipsa oricărui valori spirituale. „Civilizația modernă — scrie el — este o lăcăz foarte uzată și nu se mai poate coase cu alte petece. Acum este vorba de o prefacere totală și substanțială, de o răsturnare a principiilor culturii — pentru că trebuie să ajungem la un primat vital al calității asupra cantității, al muncii asupra banului, al omeneșului asupra tehnicii, al cuminenței asupra științei; trebuie să ajungem la o luptă comună a ființelor umane împotriva poftii individuale de îmbogățire nelimitată, și a poftii etatiste de putere fără margini”.

E minunat de justă expresia lui Jacques Maritain — și transformarea pe care o cere e prea necesară, azi în special. Greșala, însă, aproape ireparabilă greșală, a runcă cumpăna greutății tot asupra omului, care-l suportă și se vală sub povara consecințelor. Omul — această scînteie divină, ale căru drumuri sunt eclipsate mai mult de diavol — a trăit și se complăce să trăiască în exterioritate, sub influența lumii din afară. Așa s'a ajuns la această anarhie spirituală a occidentalului, anarhie căruia Henri Massis i-a prezis detronarea numai prin introducerea unui alt sistem, capabil să promoveze valorile absolute ale creștinismului.

Gătit de această anarhie, de această înfrîngere a sufletului și a eternului — omul, care „cu mîntea slujește legii lui Dumnezeu și cu trupul legii păcatului” (cum spune Apostolul Pavel), n'a încercat niciodată acea radicală discernere a poziției sale pe lume, nici revoluționara svicnire prometică de purificare a lăuntruului său.

A plîns și plînge continuu — și anarhia l-a cuprins iremediabil, în ghilezele ei care nu lartă până la elementele străine, materiale au invadat conștiința umană în toate clipetele meditației logice, transformînd și închirind „eu” uman.

La uman, la spiritual nu se va putea ajunge decît în urma unei victorii fulgurătoare asupra materiei, în urma eliberării sufletului. Acea svicnire prometică, revoluționară, de purificare a eului uman — e mai necesară ca oricînd. Altfel, înfrîngerea sufletului și a eternului va rămîne o poziție pierdută pentru totdeauna și lamentările o meschină și firavă protestare împotriva unui destin pe care l-am creat noi.

Cindia Vălcu

NOTE

„Robii”

Un roman cum de mult n'a mai căzut în mîna împătimitorilor de literatură. W. Somerset Maugham, în cele o mie și ceva de pagini, a reușit — pe lângă acea poveste sumbră a unui suflet chinat de turpitudinile amorului și încercările existenței — să farmece și să țină atenția încordată cu simplitatea mijloacelor formale: arme neîntrecute de stil și compunere.

Nu mai Dostoievski a știut să obțină efecte atât de simple. Maugham a jertfit doi ani încheiași acestei opere. Și asta poate spune foarte mult febrei cu care se scriu romanele de azi.

Amiel

Amiel nu poate fi iubit. E un prieten periculos. Te pofti întovărăși cu o rază de soare, cu un firicel de lărbă, cu o floare — cu orice, dar cu Amiel, nu. Amiel n'a iubit viața. El a tînjit în Elveția, toată viața, după o ființă care să-l însușească. Acolo, în peisajul minunat al Elveției, Amiel s'a răstîgnit în clipa

între vis și realitate, Amiel este o înfrîngere, o platră de poticnire pentru orice suflet căruia i se deschid toate poteciile vieții.

Tristețea lui Bacovia

Dormea întors amorul meu de plumb
Pe flori de plumb, și-am început
Să-l strig...

Complex de spațiu, de întindere, de așteptări nelămurite — înjindu-i în răsruce un suflet fără rezim în viață. Ca și Amiel. Versurile lui privesc sumbru și diformat împrejurul. Un tînger cu aripi de plumb, care nu vede dincolo de ceturile de jale și de spalmă ale vieții situate numai pe lacrimi de ploaie, gemăt de vînt, în gol, în nimic...

Revista Fundațiilor Regale

E închinată (Iunie 1940) sîrbătorii a 10 ani dela Restaurajie. D. T. Arghezi deschide volumul cu o poezie omagială:

„De-a pururea de-aci natine
Au să ni-l fie vremurile minie.
O să-i aducă-ominte vîntul
Cel ce-i ascultă gîndul și cuvîntul,
Vîntul acela, care dela cer
L-a pogorit pe un vultur de fier.”

D. Camil Petrescu semnează: „Serit de semnificații și sensul Restaurajiei”. Dnii: C. Rădulescu-Motru, Lugian Blaga, Cezar Petrescu, G. Călinescu, Ion M. Sadoreanu, Nichifor Crainic ș. a. semnează articole omagiale.

Miron Neagu

În răstimp de trei ani, d. Miron Neagu, înimosul editor dela Sighișoara, a tipărit 25 volume, de proză și versuri, roduri ale tinerilor scriitori ardeleni: Grigore Popa, Emil Giurgiuca, Teodor Murășanu, Valcu Bărna, Ștefan Popescu, Mihail Bentuc, V. Beneș, O. Șușuțiu, C. Axente, Ion Vlasu ș. a.

Diffuzînd cartea românească, cu o neîntrecută tehnică tipografică, d. Miron Neagu întreprinde, acolo, la Sighișoara, o însemnată operă culturală românească, care trebuie ajutată și înțeleasă. Cu poetul Emil Giurgiuca, conducătorul spiritual al editurii, editorul dela Sighișoara în istoria tinerii literaturii ardeleni.

O carte cu toate poveștile lui Ion Creangă

Municipiul București a tipărit culegerea poveștilor scrise de Ion Creangă și a poeziilor lui Vasile Alecsandri. Sunt două cărți vrednice de conținutul pe care îl au și demne de o ambiție culturală a celui dintîi municipiu al țării.

Poveștile lui Ion Creangă sunt, oferite, pentru înțaiia oară, într'un tot, publicului — mai ales tineretului și copiilor.

Cea mai aleasă carte pentru tineret și copii a îmbrăcat o haină de sîrbătoare care-i subliniază în exterior valoarea ei lăuntrică. Ea va deveni cel mai adevărat și prețios obiect de cadou la îndemîna familiei românești.

grăvea frămîntările, dar și stropi de frumusețe și lăcrări de credință.

Le dau aici:

— Chilla, în care sunt încăușat, e ferecată cu gratii la fereștrul din ușe, prin care abia de răzbate câte un joc de raze dela soare.

Trăesc în strămoare, în întunec, în frig și'n murdărie, ca o vită, dusă n' înghesueala vagonului. Nu mai mînănc, nu beau ple de apă de trei zile. Nici doborîcele nu lau nimic în gură, când sunt dușe, una lîngă alta, spre tăiere. De un an, de cînd sunt înțut aci, m'am deprins cu traficul ăsta. N'am avut legătură cu viața decît cînd eram purtat la ceretări, la judecată. Au trecut vifore și zile senine pe lîngă 'nchisoarea mea. Doar frunzele, verzi or vespede, purtate de vînt, doar picăturile de ploaie, sau fulgii de zăpadă mi spuneau, cînd ti vară și

cînd e tîrnă afară, sub cerul lîmpede și cald, or mohorit și rece.

Din timp în timp mă mișc să mă 'ncredințez, dacă trîesc, or sunt mort. Lanțurile dela mîini și dela picioare zornăesc prelung. Înțai mă'nflora sunetul lor jalnic, dar mai tîrziu par că-mi cîntă, ca un vifor de apă, izbîndu-se de maluri, or ca un dangăt de clopot, vestind a moarte.

Mi-aduceam aminte de copilăria mea, plină de sburdălnici. Mi înțelegam căderea, mi se 'nmuea sufletul și plîngeam.

De ce am ajuns aci? Ce v'a pasă? Gîndiți-vă atît doar, că'n trupul acesta, dat suferințelor, hălduește un suflet, născut curat și luminos, ca și al vostru. Peste el au trecut nori grei, cari l-au învîforat și l-au răcîcit, l-au făcut să se afunde 'n beznă; dar s'a descețoșat țărăși și pîlpăie, ca flacăra din candelă lcoană, ce-

BASARABIA¹⁾

Basarabie, pămînt voevodal,
Prin veacuri noi ți-am auzit chemarea,
Cînd vifore tătare ca un val
Îți prăpădau podgoria și zarea.

Poarta mării tale la Cetatea Albă,
Tărcii au călcat-o an cu an;
Ți-au pus la gât a lacrimilor salba,
În inimă oțel de iatagan.

La vreme grea, cu aprige furtuni,
Cînd pe coline ațipiau cărbunii,
Soptiau ostașii calde rugăciuni,
De-au biruit cu Vodă toți străbunii.

Azi pietrele ce zac peste morminte,
Mărturisesc cu slova ce-a rămas,
Că dragostea de țară a fost fierbîntă
Și brazda ei ne-a fost iconostas.

Pe Nistru luna plină se strecoară,
Călătorește vremea pe poteci,
Plăeșii țării au știut sa moara
Pentru pămîntul moștenit de veci.

CHIȘINĂU

Suit pe soclu, Ștefan sfîntul,
Înaltă crucea către cer:
El vede 'nstrăinat pămîntul,
Cu ochii-ager de străjer.

Vîrtej de ciori se sparge 'n ramuri,
Au glas de cobîi și prohod,
Întind un cer de negre flămuri
De-asupra bietului norod.

Acum pe frunte-l arde slava:
Ne știe gol, furați și slabi;
Nu are scaun la Suceava,
Nu-s tunete de pîrcălăbi.

Cumplita vreme-l înfloară:
Aude gemăt spre Orhei,
Trec haitele flămînde 'n țară
Și toate rup din carnea ei.

Ca mîni, în zori cutremurate,
Din bronz va învia la noi
Să 'ngroape neamuri bleemate,
Să ia Moldova înapoi.

Volbură Plănă Năstureș

Dincolo de viață

Moșneagul

Bătrîn ca vremea, fără pată'n lume,
Răbat prin hoo, primării doarte.
Eu am uitat de ani că port un nume.
De lumea asta totul m'adesparte...
Futește ce le colindă acuma.
S'au prăfuit de ani și e uitare.
În ceață unei toamne i'ra soare.

Orbul

Nu vād frumusețea pării,
C'am ochii lipsiți de vderi.
Dar simt toată vraja aturii
Prin haosul plin de nstere.
Iar amarul de zile fă soare
Mi-l port sprîjnit denteneric
Pentru mine n'a fostărbătoare
Sub orizontul de stel feeric.
Privit de atîția cu mîă
Ironica lor nepăsare
N'o vād, dar o simt i mi-e silă

Și-aș vrea ca să plăg în uitare.

Iancu Codrea

O sândit

L-am văzut purtat între baloane.
Mergerea ca capul în jos, cu
ochii nchii. Pășea rar. O față
curată, luminată. Fără să vrei, te
opreai să 'ntrebi, ce să fi făcut,
de ce o fi 'nchis?

L-am aflat încurînd povestea.
L-am cunoscut dosarul și am pus
cîteva vorbe pentru el la jude-
cată. La sfîrșit, după ce a fost
osăndit, mi s'a uitat în ochi, vor-
bind răspicat:
— Al cîlit par'că 'n sufletu'
meu. Al arătat cînatit vîna și al
cerut osănda, ce mi se cade, dar
o osănda, care să 'ndrepte, nu să
prăpădească. Îți mulțumesc!

N'am cum să mă plătesc de da-
torie, decît cu rîndurile astea. Am

auzit, că ești scriitor. Ai să vezi
în ele înșite, ce mă stăpînește,
și poate are să-ți folosească felul
cum încep să văz lucrurile. Ține-
le, pune-le 'ntr'una din povestirile
d-tale, or rupe-le. Eu mă duc a-
cum să tai sare. Și, de cîte ori
'olu izbî cu ciocanu' n' stîncă, am
să mă gîndesc, că undeva, e ci-
neva, care s'a 'nduleșat o clipă de
rătăciră omenească și a căutat
să mîngăie o durere. Să trîești
și să-ți dea Dumnezeu izbîndă sap-
te bune!

Și a plecat, ținînd de astă dată
fruntea n' sus și privirile 'n zare.
Voa să văz lumea și lumina zi-
lei, de cari avea să fie ținut de-
parte un șir întreg de ani.

În urmă l-am luat folie și le-am
sorbit, din o uitătură grăbită. Era
în ele trăsături de condei, ce zu-

1) A apărut în volumul: „Lăcrări în beznă”

Mihail Lungu

Pe drumul dintre cafeneaua „Palace” și piața Brătianu, cineva — și acest cineva nu poate fi decât un om avut — a pierdut un ceas de aur. La micile publicități ale ziarelor, păgubasul roagă pe cel care îl va fi găsit să i-l restituie... Pe căldurile acestea, păgubasul ar trebui să se gândească, că ceasul s'a putut topi — fie în mâinile aceluia care eventual îl va fi găsit, fie în mâinile celui care îl va fi subtilizat chiar din buzunar...

SOLIDARITATEA NOASTRA POLITICA

Cuvântarea d-lui Nichifor Crainic, ministrul Propagandei Naționale, la posturile noastre de radioemisiune

Vineri seara, la orele 21, d. Nichifor Crainic, ministrul Propagandei Naționale, a vorbit, la posturile noastre de radioemisiune, despre: „Solidaritatea noastră politică”.

Membrul actualului guvern, condus de d. Ion Gîrbutu — a subliniat d. Nichifor Crainic în cuvântarea sa — sunt, toți, bărbați curați — și nimic nu-l leagă cu trecutul politicianal al țării.

Naționalism integral

Guvernul este hotărât să înfrunte naționalismul adevărat. Acest naționalism, însă, nu înseamnă izolarea păturilor de sus de cele de jos, ci unirea tuturor sufletelor românești într-un bloc moral de rezistență față de toate evenimentele.

Nici un motiv de panică

Guvernul — a accentuat d. Nichifor Crainic — nu ascunde nimic înaintea țării, deoarece nu este nimic de ascuns.

Nu există nici un motiv de panică sau de neliniște, însă sunt motive de adâncă solidaritate și unire, ajutând acțiunea guvernului.

Solidaritatea sufletească a națiunii

Din păcate există anumite stări sufletești care dau crezare celor mai contradictorii și fanteziste șvonuri.

Am suferit o durere foarte gravă în trecut apropiat — și fiecare bun român a simțit această durere, de care, însă, nu ne lăsăm copleșiți.

Svonurile și sămănta de neliniște se răspândesc cu o anumită tendință, aceea de a slăbi solidaritatea sufletească a națiunii. Guvernul cunoaște foarte bine aceste izvoare ale șvonurilor născocite, care nu găsesc crezare la nici un român cu simț de realism și cu orientare sănătoasă.

Toate elementele, cari, din anumite motive, caută să turbure liniștea internă a țării prin aceste șvonuri — tind spre o dezorientare sufletească a poporului.

Naționalismul integral, noua formulă a prezentului

Un neam sănătos, ca cei români, și legat de pământul strămoșesc cu un bun instinct de conser-

vare, dă înfățișare realismului său în afară, prin armata lui, care stă la hotare, dar înăuntru expresiunea lui este noua organizație politică: Partidul Națiunii. Acest partid este simbolul și incorporarea solidarității naționale.

Fiecare epocă a istoriei își are formula ei de viață. Epoca democrației este a trecutului — și noua formulă a prezentului este naționalismul integral. Chiar Franța a abandonat democrația, a cărei părinte oră, și este în transformare spre un sistem totalitar, care a fost inaugurat în Europa de către fascismul militant italian și național-socialismul german.

Majestatea Sa Regele Carol al II-lea — a încheiat d. Crainic — cu clar viziunea Sa, a dat țării acum doi ani noua, nouă regim politic nou, în semnul cărui vom birui.

Nu ne uităm frații, și nu îi vom uita nici o dată.

Vitregia vremurilor o vom birui cu vrednicie și cu hotărâre.

Situația țăranimii ardelenne și bănățene după Unire

In locul celor 965 mari proprietari cu 1.300.000 jugare avem azi 884.000 plugari țărani, români și minoritari, stăpâni pe 7.300.000 jug. pământ

(Urmare din pagina I-a)

„După războiul mondial conducătorii de state susțin, conștient, principiul: al cui este pământul, al celui este și statul”.

„In România, Jugoslavia și alte țări s-au suprimat latifundiiile și în teritoriile anexate dela Ungaria. In Ardeal s-au expropriat 1.600.000 jugare” (în realitate peste 1.600.000 hectare).

Apoi continuă și arată că în anul 1920, de teama bolșevismului s-a decis o reformă agrară, însă, după ce a trecut pericolul, totul s-a uitat. Astăzi Ungaria este în fruntea țărilor latifundiste, scrie d. Mălinași și precizează: „Ne-au rămas 1242 latifundii cu peste 1000 jugare. Intra acestea se află al contelui Esterházy Pál cu o întindere de 213.000 jugare; al prințului George Festetics cu 75.000 jugare. Majoritatea acestor latifundii sunt în mâna a 190 familii nobile”. (pag. 205).

Pentru a ne da o lumină și mai clară autorul precizează că sunt astăzi în Ungaria 295 milioane agricultori, față de 3.700.000 proprietari agricoli, adică oameni fără nici-o avere afară de brațe. Conducătorii treburilor publice se recuzează numai dintre marii proprietari cari formează un fel de castă. In aceste condiții este ușor de înțeles că multă vreme, încă, țăranimea din Ungaria va continua să ducă viața de proletariat, înaftea departe de orice preocupare de interes național, spre deosebire de țările în care țăranimea, stăpânind pământul, are implicat în mâna ei, destinul neamului.

După Unirea cea mare țăranimea nu putea să continue a trăi în vechea stare. Regatul de peste Carpați înscrisese, încă dela 1913, împărțirea pământului și Parlamentul războiului decisese exproprierea. Românii unii într-un singur trup nu puteau decât să aibă și o singură soartă. Consiliul Dirigent, la început, guvernul dela București, pe urmă, au decis și au legiferat reforma agrară.

La unire 8435 de proprietari dețineau 41.75 la sută din treitoria și 3.797.777 de locuitori restul de 58.25 la sută.

Or Ardealul este o regiune agricolă, ca țara noastră în general. Peste 80 la sută din populație se ocupă cu plugăria și muncesc cele aproape 15 milioane de jugare de pământ.

Iacă din primul moment Consti-

Hul Dirigent a decis: „Se va face conscrierea tuturor proprietăților mari. In baza acestei conscrieri deslănțind fidel comisele și în temeiul dreptului de a micșora după trebuință, latifundiiile, i se va face posibil țăranului să-și creeze o proprietate cel puțin cât s'o poată munci el și familia lui.

Ulterior guvernul dela București, și parlamentul Românesc Mari, au făcut și votat legea pentru reforma agrară din Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș.

Potrivit legii s-au expropriat 1.663.809 hectare care s'a împărțit țăranilor în loturi.

Amintim că legea a prevăzut că au dreptul toți țăranii, însă împărțirea trebuia să se facă în următoarea ordine:

1. Invalizii de război;

2. Muncitorii agricoli cari n'au pământ deloc.

3. Agricultorii având sub 1 jug. de pământ.

4. Agricultorii având 1-5 jugare.

Desigur că nevoile erau mari și numărul celor îndreptățiți întreținea orice posibilitate. Totuși în toată Transilvania 310.583 de țărani (Români și minoritari) au primit lotul pe care îl muncesc de 20 de ani.

Prin această reformă situația s'a schimbat complet în favoarea micului plugar.

Fără îndoială că sunt multe prilejuri de dogmă și că în cel douazeci de ani, țăranul din Ardeal a avut și temeri de nemulțumire. Nu trebuie însă să uităm, un moment, mic țăranul minoritar și nici cel român, că după unire a intrat într-o altă viață, de care avem temeri să credem și le-am arătat răspicat, nu ar fi scăpat multă vreme și mai ales nu ar fi scăpat fără preț de sânge și viață omenească.

In ziua când se implinesc 20 de ani dela Unire și tot atâtea de când țăranul ardelen, de toate națiile, a căpătat stăpânirea pământului sfîșit cu munca lui, să nu se uite că peste hotarul tras de soartă, care nu suferă nedreptății prea mari, 3.700.000 de țărani stau sub jugul celor 295 milioane și răvnesc la norocul celor care au scăpat de acest jug. El nu pot striga în piață și la Radio, nu scriu jurnale și nu vorbesc în Parlament, dar glasul lor a ajuns până la noi și l-am înțeles. Nu cred că poate fi răvnită soartea lor.

Ce am creiat noi in Ardeal

Stăpânirea noastră asupra Ardealului fese biruitoare și prin ceea ce am creiat în această provincie. Unirea a fost și unii dintre cele dinamice evenimente sociale. Întâi, ea a adus lichidarea statului feudal și la improprietărea țăranilor. In locul celor 965 de mari proprietari de pământ cari aveau în posesia lor peste 1.300.000 jugare, avem astăzi 884.000 țărani improprietariți cu 7.300.000 jugare. Adeică 60 la sută din suprafața cultivabilă a Ardealului deținută până în 1918 de către un clan privilegiat, a trecut în mâinile robotarilor pământului cărora li se cuvenea cu adevărat rodul câmpurilor ardelenesti.

In ce privește progresul culturii, cifrele sunt tot atât de considerabile. Inainte de război revenea o școală la 18 sate. Astăzi nu există comună care să n'ăibă școală proprie. Deasemenea numărul ștutorilor de carte s'a îndoit. Statistica din 1910 arată că la acea dată numai 45 a sută din populația provinciei ardelenne știa scrie și citi. Ori, în prezent, analfabetismul nu mai reprezintă decât 10 la sută, ceea ce înseamnă că față de statistica din 1910 numărul ștutorilor de carte s'a îndoit. Și e bine să se știe acest lucru, fiindcă o anumită propagandă tend-nțioasă învoacă mereu primatul culturii și superioritatea unui stil de viață, uitând a adăoga că statul feudal de odinioară era profund înec într-un materialism și suferență.

Ceea ce am înfăptuit pentru prosperitatea obștească a satelor și a orașelor este deasemenea impresionant. Numai investițiile de utilitate publică au depășit anual cifra de un miliard. Distanța dintre trecut și prezent se poate măsura cu o lungime de veacuri. Un an de progres urbanistic sub regim românesc, echivalează cu 50 de ani de gospodărie publică în monarhia Austro-Ungară.

Năm rămas nici o singură clipă spectatori în evoluția trepidantă a secolului modern. Am adaptat viziunea Ardealului la cele mai nobile legi universale și am dăruit acului unitii toate podoabele hărniciei. Ori unde am privi, mărturia cifrelor este la fel de grăitoare. Putem sta cu fruntea sus că ne-am făcut pe deplin datorii față de rosturile pe care le avem pe aceste plajuri.

GANDURI PE MARGINEA NOULUI DRUM...

Incep cu o mărturisire. In România Mare nu prea a fost cunoscută și apreciată valoarea ce se atribuie cuvântului dat.

Cuvântul odată rostit, cu toate consecințele ce decurg din el, trebuie considerat ca un angajament moral nu numai pentru cel care l'pronunță, ci și pentru cel de față de care el a fost dat.

Nimic nu poate contribui mai mult la discreditarea cuiva — fie că e vorba de o persoană individuală, fie că e în joc interesul unei colectivități sau chiar al Statului — decât nerespectarea cuvântului dat și nimic nu poate cauza mai mare desluzie și neîncredere, decât lipsa sfîșnitului cuvântului.

Azi se cere atât dela conducătorii firești ai lumii dela state, cât și dela dragătorii mari, precum și dela toți cărturarilor noștri, ca să fie înțeleghători, ocrotitori și îndrumători ai plugăriei, căci această pătură largă și dominantă a poporului român trebuie să fie și să rămână pentru toate timpurile marea rezervă de nepuizabile energii. Se mai imaginează, totuși, mai ales celor din slujba ținuturilor, județelor și comunelor, să aprecieze aspirațiile lor și să resimțim în sufletele lor toate necazurile, nevoile și suferințele lor, fără a se admite o întârziere în căutarea soluțiilor și în remedierea răului.

Fără acest suflet în toți conducătorii și îndrumătorii satelor, fără viul interes în inter-nul nostru al tuturor pentru soarta plugăriei, nu se poate produce acel reviriment în viața lumii dela sate, care singur poate aduce belșugul material și moral al sâtenilor, fără de care nu este asigurată trăinicia și vitalitatea românească.

Nu se mai poate ignora nici o clipă legea imperioasă de conservare, afirmare și apărare națională, pentru că evenimentele în curs arată, că numai naționalismul integral, constructiv și creator poate înfăptui opera grandioasă de re-

generare și reformare a vîilei noastre de Stat.

România nu se poate clădi pe indolență, minciună, ignoranță, aventuri, risipă și jaf, ci pe adevăr, cinste, moralitate, legalitate și dreptate, la baza cărora stă în permanență munca ordonată și disciplinată a fiecărui cetățean.

Clăditorii ei nu pot fi alții, decât acei cari nu contează pe clienți și nepoți de înbogăit, nu contează pe nimic din cunoscutele fapte ale trecutului, ce le-ar umbră sau stân-jenal acțiunea măntuitoare.

Partidul Națiunii este chemat a fi instrumentul salvator, care va inaugura sfîșnitia cuvântului, va ridica nivelul de viață al satelor, va garanta triumful clustei și al demnității și va pune în serviciul țării toată forța morală inviolabilă, revelatoare și motitoare, cari numai aceste postulate vor da imbold energicilor creatoare, să pornească cu mai multă vigoare la înfăptuirea operelor de bine și de interes obștească.

Partidul Națiunii sub suprema conducere a Marelui nostru Rege are menirea a deschide drumul nou, a statornicii climatului prielnic realizării impuse de Comandamentele zlelor în care trăim și a înlesni conștiințelor curate și talentelor tinere să afirme puterea de viață a poporului român.

Greutățile de azi, pierderea îndurată, ce ne-a cutremurat — rămânând resemnați, dar nu desădăduși — evenimentele, ce se precipită cu o rapiditate fulgerătoare au reclamat o nouă viață cu alte orientări, cu alte întocmiri, cu alte perspective și cu alți conducători.

Oamenii, cari fără trudă, fără muncă, fără jertfă, fără răbdare și disciplină vor să obțină rezultat, fie acela micuț, cerșit sau tă-guit, n'au ce căuta în rândurile Partidului Națiunii, pentru că aici se cer oameni integri, cari fără nici un interes personal se angajează fie cu brațul, fie cu mintea și sufletul în serviciul binei comun și deosebindu-se ori ce avantaj, ce li s'ar oferi, nu desertează dela datorii, nu se lasă ademiniți de nime și nimic, ci perseverează în

intensificarea acțiunii începând la isbândă.

Partidul Națiunii are nevădostăși, cari pornind pe noul trasat de M. S. Regele Carol II-lea nu cunosc piedici, govor nu se opresc la jumătatea drumului, ci merg înainte, înfrumg orice obstacole sau perind le-ar mai sta în cale, privind conștient cu încredere spre su-ma țintă, la care tînde acest nism, în slujba căruia ne-am și care este și nu poate fi îndrumarea țării pe calea pa-rieții și a fanteziilor.

Noi ostași ai Partidului Națiunii să fim iubitori ai adevărului, ai telor generoase, apreciatorii stațiunilor, gata de ori ce sacrificii pentru Neam, Țară, Rege, punând în cumpănă puterea noastră de muncă și astată și tot mai tălmăc în serv-Patriei.

Avem un falnic Domnitor, prin robusta Sa tinerețe, prin turle Sale pilduitoare și prin ceea rară lepădare de sine și topline în filia neamului românesc este vraja cea mai cureră și forța cea mai formidabilă a îndrumător și conducător, a d-ului Cel mai indicat a fi rectorul vîilei noastre românești.

Către dănsul se întorcă azi vîirea și întreaga încredere a poporului român, în El vede p-rimea Măntuitorul încercărilor stre Țării.

In ceasurile de mari înfrîngi-o singură cheazăle cere și așle românului: pe pământul Român-dusman să nu mai crească.

Să ne stringem rîndurile și în jurul Suveranului Nostru, să trîm în viața nouă de Stat a popor dornic și capabil de muncă ca un popor bine disciplinat și chegat, conștient de tradițiile virtuților sale strămoșesti, dar ales de puterea sa de viață și rolul său creator și civilizator, trebuie să-l aibă pe acest păm-căci numai astfel vom putea câștiga tot ce-am pierdut, vom ceri ce avem de cuceit și red-bîndi vechemăndrie a noastră scumpe.

Dr. Iuliu Coste, deputat
Președinte girant al Partidului Națiunii în județul Timiș-Torontal

Știri

Facultatea de teologie protestantă a Universității din Viena a conferit dlui prof. Nichifor Crainic, dela Universitatea din București, diploma de „doctor honoris causa”.

Investirea cu ceremoniul obișnuit trebuia să aibă loc Duminică 14 Iulie. Intervenind, însă, numirea dlui Nichifor Crainic în fruntea Ministerului Propagandei, actul solemn la Universitatea din Viena va avea loc numai la toamnă.

D. Colonel Virgil Popovici a fost numit din nou prefect al județului Timiș-Torontal.

Instalarea d-sale a avut loc, Sâmbătă, 13 Iulie.

Moscova — Presa străină — anunță agenția sovietică „Tas” — anunțase, că guvernul sovietic ar fi adresat un ultimatum guvernului Turciei, cerând așezarea diferitelor părți ale țării sub controlul sovietic.

Guvernul sovietic desminte oficial aceste știri, cari sunt invenții.

Ministrul de Interne comunică: Se pune în vedere tuturor funcționarilor, că, dacă vor părăsi serviciul care le-a fost încredințat sau se vor evada din localitatea unde îndeplinesc funcțiunea, vor fi considerați demisionari.

Aflăm cu deosebită plăcere, că, la 25 Iunie a. c., d. Mircea Grădinaru, fiul dlui dr. Coriolan Grădinaru, avocat în Timișoara, și-a luat doctoratul în medicină, la Universitatea din „ași.”

Dorim ca și alți copii ai Transilvaniei să-și obțină titlurile cu același distincție.

Depopuarea Banatului

Intre știință și literatură

(Urmare din pag. 1).

pectul numeric, economic, cultural, cu repercusiunile ce le are în domeniul intereselor noastre naționale.

Privitor la creșterea sau descreșterea populației Banatului rural, avem recensământul anilor 1869, 1880, 1890, 1900, 1910 și 1930.

Cinstit atăcată problema, aceste date trebuiau să fie punctul de plecare al autorului. Autorul ne trimite în schimb imediat la densitatea populației Olandei (230 la km. p.), Belgiei (265 la km. p.) și Angliei (195 la km. p.) în comparație cu densitatea populației României (60 la km. p.) și a Banatului cu numai 50 locuitori la km. p., uitând să sublinieze, că cifrele densității au nor țări străine sunt inoportune pentru lămurirea științifică a problemei atăcate. Ba pentru ca cititorul să rămână cu tot mai impresiionat de tem-cum autorul „sparge o ușă deschisă”, el îl dă înaintea (cităm) și totuși România „se vede amenințată de pericolul supra-

poplării”. — d. Dr. S. Manasia directorul Institutului Central de Statistică lucrarea d-sale „Structura evoluției de la populația rurală” (pag. 22 aparută de rân). Pentru efect... literatură continuă: „Cum se plică această alarmantă marea a unui specialist european?”

L. subscrim, cu renumele român! Dar ce folos, ci constatările sale bazate pe cunoscute științifice, — c e a ceea a depopulării Banatului, — sunt anulate „dintr-o dată” cu un singur art-d, către echilibrul și către gîai cititorilor, când în-științifice și de specialitate” le să fie cetite cu atenție, ducite și citate onest, nu gsc decât pentru „succe-țamere celor ce confus-șința cu literatura pentru d-... cititorii?”

Dar încă nu am pus la problema depopulării Ban-lui și deci ...

TRAIAN BIRĂES

„Straja Țării Ținutul Timiș

Se comunică tuturor Stărilor străjerești următorul ordin dat de Comandamentul „Străji Țării” cu Nr. 28166:

„Conform deciziei Ministrului de Interne, opriți imediat orice colectare de bani, alimente, îmbrăcăminte, pentru refugiați. Colecțiile efectuate până astăzi se vor expedia imediat la „Straja Țării”, București.

Încelează imediat funcționarea

cantinelor străjerești pentru glași și birourile străjerești gări. Acestea revin în seama „C. Roș” și a autorităților.

Rămân în vigoare pentru sirea ținutului la autorități cele referitoare la intensificarea campaniei agricole.”

Comandantul Ținutului Timiș
Constantin Nedele

Tipografia „Națională” Timiș